

N:o 37.

Ank. till Riksd. Kansli den 8 Mars 1873 kl. 11 f. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, om antagande af ett nytt mynts-system; Gifven Stockholms Slott den 28 Februari 1873.

Med anledning af väckt förslag om införande i riket af ett nytt mynts-system, grundadt på guld, och med förmälan, bland annat, att vårt nuvarande mynts-system icke allenast i följd af det förhållande, som egde rum emellan det svenska myntet och grannländernas mynt, förorsakade landet en ständig kostnad, utan ock genom sin olikhet med andra länders mynts-system beröfvade oss de stora fördelar, som öfverensstämmelse i myntväsende skulle medföra, samt att, då guldets redan vore af de flesta och mest betydande länder antaget såsom värdemätare, utsigten att genom en myntförändring vinna en sådan öfverensstämmelse syntes icke kunna ernås med mindre än att dervid guldets antoges till grund för mynts-systemet i stället för silfver, anhöll Riksdagen i underdånig skrifvelse den 7 Maj 1869, att, då således en förändring i rikets nuvarande mynts-system från silfver till guld syntes vara önskvärd, Kongl. Maj:t täcktes taga denna fråga i öfvervägande och, i fall en sådan förändring pröfvades ändamålsenlig, till Riksdagen afgifva nådigt förslag såväl till ny myntordning som till de öfriga af Kongl. Maj:ts och Riksdagens gemensamma beslut beroende stadganden, hvilka kunde finnas för ändamålet behöfliga; Och sedan Kongl. Maj:t till följd häraf genom nådigt Bref den 7 påföljande September åt utsedda kommitterade uppdragit att, efter behörig utredning af alla på frågans lösning inverkan omstän-

digheter, inkomma med betänkande och förslag rörande de nya eller förändrade stadganden, som kunde finnas i ämnet tjenliga och för öfvergången till ett nytt myntsysteem erforderliga, hafva bemälda kommitterade den 13 Augusti 1870 till Kongl. Maj:t afgifvit ett betänkande angående Sveriges öfvergång till ett nytt myntsysteem med guld såsom värdemätare, hvilket betänkande redan före 1871 års riksmöte bland Riksdagens ledamöter utdelades.

Då innehållet af detta betänkande således kan förutsättas vara bekant, anser sig Kongl. Maj:t här endast böra erinra, att de kommitterade, efter en sakrik utredning af ämnet, uttalat den öfvertygelsen att statsmakterna ju förr desto hellre borde förena sig om ett beslut att i silfrets ställe antaga guld såsom värdemätare, att de kommitterade vidare, på grund af då bestående förhållanden, funnit sig böra tillstyrka, att Sverige dervid, fortgående på den väg, som blifvit beträdd genom utmyntande af 10-francsstycken eller Caroliner i guld, måtte ansluta sig till det af 1867 års Pariserkonferens förordade guldfranksystemet, och att de kommitterade slutligen utarbetat fullständigt förslag till ett på sådan grund hvilande myntsysteem samt till de nya stadganden i afseende å Riksbankens sedlar, som för öfvergången till berörda myntsysteem ansågos nödvändiga.

De förutsättningar, hvarifrån de kommitterade utgingo, då de förordade antagande af ett på guldfranken grundadt myntsysteem, hafva emellertid genom de förändringar, som från och med år 1870 inträdt i Europas politiska förhållanden, blifvit i högst väsendtlig mån rubbade. Den politiska maktställningen synes ej längre lemna någon utsigt för det franska systemet att kunna utveckla sig till ett allmänt internationelt system, utan torde tvärtom den omständighet, att Tyskland antagit ett guldmynt, 20 mark, hvars värde är $1\frac{1}{4}$ procent lägre än 25 francs, göra det nästan omöjligt för 25 frankstycket att vinna giltighet såsom internationel myntenhet. Icke heller finnes för närvarande anledning antaga, att något af de öfriga guldmyntsystemen skall erhålla allmänt internationel tillämpning. Snarare synes, af alla tecken att döma, hela den internationella myntfrågan af de nationer, som derå kunna utöfva bestämmande inflytande, vara tillsvidare lemnad åsido.

Deremot har genom Tysklands beslut att grunda sitt myntsysteem på guld frågan om antagandet af denna metall såsom värdemätare, i stället för silfver, fått en mycket större betydelse än någonsin förut, och man synes numera temligen allmänt vara ense derom, att intet Europeiskt land längre kan, utan att utsätta sig för betänkliga olägenheter och förluster, bibehålla silfver såsom grund för sitt myntväsende.

Också har Kongl. Maj:t, då vid ofvanberörda förhållanden de kommitterades förslag om anslutning till det franska systemet måste anses hafva för det närvarande förfallit, funnit tanken på öfvergången till ett guldmyntsystem icke derföre böra öfvergifvas, om också detta system numera borde på andra grunder byggas.

I fråga om dessa nya grunder framträdde då främst behofvet af att med de närmaste grannländerna, Norge och Danmark, i hvilka genomförandet af en dylik reform samtidigt förbereddes, vidtaga gemensamma åtgärder. De nära förbindelser, hvori vi stå med dessa länder och erfarenheten om verkningarne af det hittills bestående förhållandet emellan det svenska myntet, å ena sidan, samt det norska och det danska, å den andra, måste nemligen göra det för oss i hög grad angeläget att erhålla ett myntsystem, som, såvidt möjligt, öfverensstämmer med deras. Efter en förelöpande skriftvexling emellan Cheferne för de respektiva rikenas Finansdepartement och sedan jemväl det i sistlidne Juli månad i Köpenhamn hållna tredje Nordiska nationalekonomiska mötet gjort framställning om samfälda åtgärder för åstadkommande af ett gemensamt svenskt-norskt-danskt myntsystem, antog derföre Kongl. Maj:t det förslag om nedsättande af en gemensam kommission af svenska, norska och danska ledamöter, som af den Kongl. danska regeringen officiellt gjordes.

I följd deraf har en sådan kommission varit under nästlidna års höst församlad i Köpenhamn och den 20 September afgifvit ett omsorgsfullt utarbetadt betänkande om antagande af ett för de tre Nordiska konungarikena gemensamt, på guld grundadt myntsystem, hvilket betänkande i öfversättning kommer att bland Riksdagens ledamöter utdelas. Sedan derefter Statskontoret uti infordradt och den 9 påföljande November afgifvet utlåtande vid kommissionens förslag gjort flera anmärkingar och några få förslag till ändringar deruti jemväl blifvit framställda af de norska och danska regeringarne, har vid ärendets föredragning i norskt-svenskt Statsråd i Christiania den 20 i sistnämnda månad Kongl. Maj:t förordnat, det man skulle söka att emellan de förenade rikena och Danmark, under förbehåll af nationalrepresentationernas samtycke, åstadkomma en konvention i ämnet, väsentligen grundad på kommissionens förslag; och hafva de till följd häraf utsedda Fullmäktige för Sverige och för Norge i Stockholm sammanträdt med Fullmäktige för Danmark till en konferens, som efter genomgående af alla anmärkingar och ändringsförslag ledt till afslutande, under nyss omförmälda förbehåll, af en den 18 December 1872 undertecknad och endast i mindre väsentliga punkter från nyssnämnda kommissions förslag af-

vikande myntkonvention, hvarefter förslag till de lagar, som i Sverige dels för öfvergången till det nya myntsytstemet och dels för dess tillämpning härstädes erfordrades, blifvit inom Finans-departementet utarbetade; Och sedan det hinder emot antagande af ett myntsystem, grundadt på guld såsom ensam värdeätare, hvilket ansetts förefinnas i hittillsvarande lydelse af 72 § Regeringsformen, blifvit genom Konungs och Riksdags sammanstämmande beslut undanröjdt, finner Kongl. Maj:t tidpunkten nu vara inne att påkalla Riksdagens pröfning af den viktiga frågan om införande af ett nytt myntsystem, i hvilket afseende Kongl. Maj:t, under åberopande af den närmare utredning af ämnet, som innefattas i bilagda utdrag af protokollet öfver Finans-ärenden för den 22 innevarande månad, härmed föreslår Riksdagen att såväl lemna sitt samtycke till ofvanöfremälda myntkonvention, som under Litt. A finnes härvid i afskrift bifogad, som ock antaga de under Litt. B och C härvid bilagda förslag till lagar dels om rikets mynt och dels om öfvergången till det nya myntsytstemet.

De till ifrågavarande ärende hörande handlingar skola tillhandahållas det Utskott, till hvars behandling detsamma af Riksdagen öfverlemnas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

C. Fr. Wærn.

*Afskrift.**Litt. A.*

I betraktande deraf, att införandet af ett för Sverige, Norge och Danmark gemensamt, på guld grundadt mynts-system erbjuder väsentliga fördelar för samfärdseln de tre rikena emellan, hafva Hans Majestät Konungen af Sverige och Norge och Hans Majestät Konungen af Danmark beslutat att, under förbehåll af vederbörande representationers samtycke, ingå en konvention i väsentlig öfverensstämmelse med det förslag, som blifvit framställt af en dertill nedsatt gemensam kommission.

För detta ändamål hafva deras Majestäter till sine fullmäktige utnämnt:

Hans Majestät Konungen af Sverige och Norge:

Statsrådet och Chefen för Svenska Finans-departementet Herr Carl Fredrik Wærn, Kommendör af Nordstjerne-, Wasa- och S:t Olafs-ordnarne etc. etc., samt Statsrådet och Ledamoten af Norska Statsrådsafdelningen i Stockholm Herr Henrik Laurentius Helliesen, Kommendör af S:t Olafs- och Nordstjerne-ordnarne etc. etc., och

Hans Majestät Konungen af Danmark:

Sin Envoyé Extraordinaire och Ministre Plénipotentiaire hos Hans Majestät Konungen af Sverige och Norge, Herr Frans Ernst Bille, Kammarherre, Kommendör af Danebrogs-orden etc. etc., samt Herr D:r Med. Carl Emil Fenger, Geheime Etatsråd, Kommendör af Danebrogs-orden och Danebrogsman, Kommendör af Nordstjerne-orden etc. etc., hvilka efter att hafva utväxlat de dem meddelade fullmakter, som befunnos i god och behörig form affattade, hafva öfverenskommit om följande artiklar:

Artikel 1.

De tre nordiska Konungarikena antaga guld som grund för ett gemensamt mynts-system med användande af silfver och sämre metall till skiljemynt.

Artikel 2.

De tre rikena skola hafva två gemensamma hufvudmynt. Det ena utmyntas så, att 248 stycken innehålla ett kilogram fint guld, det andra

så, att 124 stycken innehålla ett kilogram fint guld. Tiondedelen af förstnämnda mynt, eller tjugonedelen af det sistnämnda skall vara den gemensamma räkneenheten och kallas en Krona. Kronan delas i 100 öre.

Artikel 3.

Guldmynten präglas af myntguld, som är en legering af 90 vigtdelar fint guld med 10 vigtdelar koppar.

Således skall det guldmynt, som innehåller 10 kronor, väga: 4,4803 gram, och det som innehåller 20 kronor: 8,9606 gr.

Tio-kronestyckets diameter skall vara 18 millimeter; Tjugo-kronestyckets: 23 millimeter.

Artikel 4.

Skiljemynten utpräglas dels af silfver, legeradt med koppar i det vigtförhållande, som framgår af de här nedan (i Art. 5) fastställda bestämmelser om de särskilda myntstyckenas vikt och finhet; dels af brons sammansmält af 95 vigtdelar koppar, 4 vigtdelar tenn och 1 vigtdel zink.

Artikel 5.

Af silfvermynt kunna utmyntas nedanstående stycken, hvilka skola hafva den storlek, vikt och finhet, som framgår af här vidfogade bestämmelser:

	Diameter.	Bruttovikt.	Innehåll af fint silfver.
	millimeter.	gram.	gram.
a) Ett stycke som representerar värdet af 2 kronor	31	15,00	12,000
b) » » » » » » 1 krona	25	7,50	6,000
c) » » » » » » 50 öre	22	5,00	3,000
d) » » » » » » 40 öre	20	4,00	2,400
e) » » » » » » 25 öre	17	2,42	1,452
f) » » » » » » 10 öre	15	1,45	0,580

Artikel 6.

Af bronsmynt kunna utmyntas nedanstående stycken, hvilka skola hafva den storlek och vikt, som framgå af vidfogade bestämmelser

	Diameter.	Af ett kilogram brons präglas.
	millimeter.	stycken.
a) Ett stycke som representerar värdet af 5 öre	27	125
b) » » » » » » 2 öre	21	250
c) » » » » » » 1 öre	16	500

Artikel 7.

För så vidt fullkomlig noggrannhet i afseende å vikt och finhet icke kan iakttagas för hvarje myntstycke, må afvikelserna öfver eller under rätt vikt och finhet ej öfverskrida.

	I afseende å vikt.		I afseende å finhet
	Vid justering styckevis.	Vid justering kilogramvis.	Af hvarje myntstycke bruttovikt.
För 20 kronestycket	0,0015		} 0,0015 fint guld
» 10 »	0,0020		
» 2 »	0,0030		
» 1 »	0,0050		
» 50 öres-stycket		} 0,006	} 0,0030 fint silfver.
» 40 »			
» 25 »	————	0,010	
» 10 »		0,015	

Vid utmyntning af guld må dock iakttagas, att afvikelsen i vikt för hvart parti af 10 kilogram myntguld ej får öfverskrida 5 gram.

Samma normaler för hvad som skall anses vara rent guld och rent silfver må i de tre rikenas myntverk som kontroll läggas till grund för proberingen.

Artikel 8.

Alla mynten skola präglas med upphöjd rand. Guld- och silfvermynten, 25- och 10-öres-styckena undantagna, präglas i refflad ring, 25-öres-stycket, 10-öres-stycket och bronsmynten i slät ring. Myntets inskrift skall tydligt angifva det antal kronor eller ören, som myntet innehåller eller representerar. Dessutom skall hvarje mynt utvisa, för hvilket rike, vid hvilket myntverk och under hvilket år det är prägladt.

I öfrigt fastställas prägeln och inskriften af det rike, för hvars räkning mynten präglas.

Artikel 9.

De efter ofvanstående regler präglade mynt skola med de i Art. 10 bestämda inskränkningar, vara lagligt betalningsmedel, efter det värde, hvarå de lyda, i alla tre rikena, utan hänsyn till, i hvilketdera riket de äro präglade, så snart de blott ej blifvit vanställda eller på olagligt sätt skadade.

Artikel 10.

Af skiljemynt vare ingen pliktig att i en betalning mottaga högre belopp än 20 kronor i 1- och 2-krone-stycken, 5 kronor i mindre silfvermynt och 1 krona i bronsmynt.

Guldmynten upphöra att vara lagligt betalningsmedel till statskassorna, när de genom nötning hafva förlorat mer än 2 procent, men till alla andra, när de förlorat mer än $\frac{1}{2}$ procent af den vigt, som de efter Art. 3 böra ega.

Skiljemynten upphöra att vara lagligt betalningsmedel till statskassorna först när de äro så nötta, att det ej med säkerhet kan skönjas, för hvilket rikets räkning de äro präglade, men till alla andra, så snart prägeln genom nötning blifvit otydlig.

Mynt, som ej längre äro lagligt betalningsmedel till hvem som helst, må icke åter sättas i omlopp af statskassorna. Det samma gäller om silfvermynt, som hålla 4 eller flera procent mindre än sin rätta vigt. I hvarje rike bestämmes särskildt, genom hvilka offentliga eller enskilda kassor de här omnämnda nötta mynt skola indragas ur rörelsen.

I hvart och ett af rikena skola, under offentlig kontroll, justeras, stämplas och till ett och samma pris försäljas sådana vigter, som hålla normalvigten, och andra som hålla passervigterna för guldmynten.

Artikel 11.

Det äligger hvart och ett af rikena att nedsmälta de med dess prägel försedda mynt, som enligt ofvanstående bestämmelser icke kunna åter utgifvas af statskassorna.

I hvart och ett af rikena skall beredas tillfälle för hvar och en att få hvilket som helst belopp af sådane mynt, som enligt Art. 10 endast till statskassorna äro lagligt betalningsmedel, utvexladt mot lika stort belopp af samma slags gångbara mynt, såsom ock att få hvilket som helst med 10 kronor delbart belopp af skiljemynt utvexladt mot hufvudmynt.

Hvarje rikes finansförvaltning skall från de andra rikenas finansförvaltningar mottaga och med gångbart mynt invexla sådana, med rikets prägel försedda, nötta mynt, som äro inkomna i det andra rikets statskassa och enligt Art. 10 icke åter kunna utgifvas af densamma. Likaså skall hvarje rikes finansförvaltning från de andra rikenas finansförvaltningar mottaga och invexla med hufvudmynt hvilket som helst med 10 kronor delbart belopp af skiljemynt, som äro försedda med rikets prägel.

Artikel 12.

All utmyntning sker vid rikenas myntverk och kan ej verkställas af enskilde eller åt enskilde genom förpaktning eller på annat sätt öfverlåtas.

I alla tre rikena skall tillfälle beredas hvar och en att erhålla hufvudmynt utmyntade för inlemnadt guld emot erläggande för 20-kronestycket af $\frac{1}{4}$ procent och för 10-kronestycket af $\frac{1}{3}$ procent af det utmyntade beloppets värde. För öfrigt erlägges ingen slagskatt.

De närmare villkoren med afseende å det inlemnade guldets mängd, finhet och öfriga egenskaper fastställas frandeles genom öfverenskomelse mellan regeringarne.

Skiljemynt präglas i de tre rikena endast på regeringarnes omedelbara föranstaltande och för deras räkning.

Artikel 13.

Tid efter annan skall i hvart och ett af rikena undersökning verkställas af de i de andra rikena präglade myntens öfverensstämmelse med

de fastställda normerna och ömsesidigt meddelande ske af de anmärkningar, hvartill sådan undersökning gifver anledning.

Artikel 14.

Hvarje rikes finansförvaltning skall meddela de andra rikenas finansförvaltningar alla myntväsendet rörande lagar, förordningar och allmänna bestämmelser, som utfärdas för verkställandet af denna konvention, eller som i framtiden kunna utgifvas. Likaså skola finansförvaltningarne meddela hvarandra en årlig berättelse om de under årets lopp företagna utmyntningar af nytt mynt och om indragning och nedsmältning af gammalt mynt, samt till hvarandra öfversända exemplar af alla mynt som hädanefter präglas.

Artikel 15.

De i hvarje rike genom lag fastställda bestämmelser rörande förseelser och förbrytelser i afseende å rikets eget mynt skola gälla äfven om de enligt ofvanstående bestämmelser af de begge andra rikena präglade mynt.

Artikel 16.

Hvart och ett rikes statsmakt förbehålles det att träffa de nödiga bestämmelserna om tiden, när, och sättet, hvarpå öfvergången till det nya myntsystemet skall ega rum, dock så:

1:o att rättigheten att begagna guldmynt som lagligt betalningsmedel medgifves så fort som möjligt och sednast den 1 Januari 1875;

2:o att den nya räkneenheten likaså är införd sednast den 1 Januari 1875;

3:o att från och med samma tid ingen utmyntning efter de nu i hvarje rike gällande myntlagar må ega rum;

4:o att de hittills använda silfver-, koppar- och bronsmynt skola hafva upphört att vara lagligt betalningsmedel i vederbörande riken, silfvermynt af $\frac{1}{5}$ speciedalers värde eller deröfver före utgången af år 1878, och de öfriga mynten före utgången af 1881.

Artikel 17.

Denna konvention förblifver gällande intill utgången af 1884. Såvida den ej är uppsagd ett år förut, fortfar den att gälla intill dess ettdera af rikena uppsäger den, med ett års uppsägningstid, dock så att den i sista stycket af Art. 11 gifna bestämmelse fortfar att gälla under en tid af 2 år efter konventionens upphörande.

Så länge konventionen eger bestånd må ingen separatkonvention om myntväsendet afslutas emellan ett eller tvänne af rikena och andra stater utan alla tre rikenas samtycke.

Artikel 18.

Denna konvention skall ratificeras, så snart vederbörande representationers samtycke blifvit meddeladt och ratifikationerna utvexlas i Stockholm, så snart ske kan.

Till bekräftelse häraf hafva undertecknade underskrifvit och med sina insegel försett denna konvention, utfärdad i trenne lika lydande exemplar, som skedde i Stockholm den 18 December 1872.

C. Fr. Wærn.

(L. S.)

F. Bille.

(L. S.)

Helliesen.

(L. S.)

Fenger.

(L. S.)

Så vida något af de tre rikena skulle finna med sin fördel öfverensstämmande att med hänsyn till de för samma rike präglade guldmynt åtaga sig en mera utsträckt invexlingsskyldighet, än den som följer af ofvanstående Konventions Art. 11 jemförd med Art. 10 finnes ej skäl att betaga det rättigheten dertill. Till undanrödjande af hvarje tvifvelsmål härutinnan, hafva vi, i kraft af de oss meddelade fullmakter, öfverenskommit om följande tillägsartikel, hvilken skall hafva samma giltighet, som om den vore en del af Myntkonventionen af denna dag, och skall ratificeras samtidigt med denna:

Tilläggsartikel.

Det skall vara hvart och ett af rikena obetaget att med hänsyn till de för samma rike präglade guldmynt åtaga sig en mera utsträckt in-
vexlingsskyldighet än den som följer af ofvanstående Konventions Art. 11
jemförd med Art. 10.

Stockholm den 18 December 1872.

C. Fr. Wærn.

F. Bille.

Helliesen.

Fenger.

Litt. B.

Förslag till lag

om Rikets mynt.

§ 1.

Guld skall ensamt vara värdemätare i Riket och således utgöra grunden för dess myntväsen.

§ 2.

Enheten för Rikets myntvigt skall vara det franska grammet.

§ 3.

Räkneenheten skall kallas Krona. Kronan delas i hundra Öre.

§ 4.

Af guld skola tvänne hufvudmynt präglas, det ena å tio och det andra å tjugo Kronor. Af ett tusen gram eller ett kilogram fint guld utmyntas:

Tvåhundrafyrtioåtta Tio-Kronestycken eller Etthundratjugofyra Tjugo-Kronestycken.

Guldmynten präglas af myntguld, som är en legering af Niohundra vigtdelar fint guld och Etthundra vigtdelar koppar.

Alltså skall hvarje

Tio-Kronestycke	väga	4,4803	gram	och	hålla	4,032258	gram	fint	guld.
Tjugo-Kronestycke	»	8,9606	»	»	»	8,064516	»	»	»

§ 5.

Till skiljemynt skall användas dels silfver, legeradt med koppar i det förhållande, som här nedan säges, dels brons.

§ 6.

Af silfver skola präglas myntstycken af följande namnvärde, nemligen:

Två Kronor
En Krona
Femtio Öre
Tjugofem Öre
Tio Öre.

Etthundra stycken sådana skiljemynt skola innehålla fint silfver:

Två-Kronestycken:	Ett tusen tvåhundra gram.
En-Kronestycken:	Sexhundra »
Femtio-Örestycken:	Trehundra »
Tjugofem-Örestycken:	Etthundrafyrtiofem och ett femtedels gram.
Tio-Örestycken:	Femtioåtta »

Dessa skiljemynt skola utmyntas af följande legeringar:

Två- och En-Kronestycken:	af Åttahundra vigtdelar silfver		
	och Tvåhundra »	koppar.	
Femtio- och Tjugofem-Örestycken:	af Sexhundra »	silfver	
	och Fyrahundra »	koppar.	
Tio-Örestycken:	af Fyrahundra »	silfver	
	och Sexhundra »	koppar.	

Alltså skall hvarje

Två-Kronestycke	väga: 15	gram.
En-Kronestycke	» 7,5	»
Femtio-Örestycke	» 5	»
Tjugofem-Örestycke	» 2,42	»
Tio-Örestycke	» 1,45	»

§ 7.

Af brons präglas myntstycken af följande namnvärde:

Fem Öre; Två Öre; Ett Öre.

För prägling af dessa myntstycken skall bronzen sammansmältas af Nittiofem vigtdelar koppar, Fyra vigtdelar tenn och En vigtdel zink.

Ett kilogram brons utmyntas till:

Etthundratjugofem	Fem-Örestycken
eller Tvåhundrafemtio	Två-Örestycken
» Femhundra	Ett-Örestycken.

§ 8.

Afvikelserna öfver eller under här ofvan stadgade halt få högst utgöra:

å Guldmynten: Femton tiotusendelar fint guld
 å Silfvermynten: Tretio tiotusendelar fint silfver
 af hvarje myntstyckes bruttovigt..

Afvikelserna öfver eller under här ofvan stadgade vigt få högst utgöra:

för hvarje	Tjugo-Kronestycke:	Femton tiotusendelar
»	»	Tio-Kronestycke: Tjugo tiotusendelar
»	»	Två-Kronestycke: Tretio tiotusendelar
»	»	En-Kronestycke: Femtio tiotusendelar
för hvarje kilogram af	Femtio-Örestycken:	Sextio tiotusendelar
»	»	Tjugofem-Örestycken: Etthundra tiotusendelar
»	»	Tio-Örestycken: Etthundrafemtio tiotusendelar,

allt af hvarje myntstyckes rätta vigt.

Vid utmyntning af guld må dock iakttagas, att afvikelsen i vigt för hvart parti af tio kilogram myntguld ej får öferskrida fem gram.

§ 9.

En hvar, som vid Rikets Myntverk till myntning inlemnar Guld, eger att därför erhålla guldmynt, dock mot erläggande, till myntningskostnadens betäckande, för Tjugo-Kronestycken af $\frac{1}{4}$ procent och för Tio-Kronestycken af $\frac{1}{3}$ procent af det utmyntade beloppets värde.

§ 10.

Skiljemynt må ej för enskildes räkning inom riket tillverkas och präglas.

§ 11.

Angående myntstyckenas diameter, prägel, inskrift, rand och hvad mer till deras yttre utseende hörer, vill Kongl. Maj:t särskildt förordna, äfvensom de regler, hvilka vid Myntverket böra gälla för probering och justering, inlemnande af guld till förmyntning m. m.

§ 12.

De efter denna lags stadganden präglade guldmynt äro, under de här nedan bestämda villkor, lagligt betalningsmedel i förhållande till hvem som helst och i hvilket belopp som helst.

Skiljemynten skola till obegränsadt belopp mottagas vid betalning till statens kassor. Ingen annan vare pliktig att i en betalning mottaga högre belopp än Tjugo Kronor i 2- och 1-Kronestycken, fem Kronor i mindre silfvermynt och en Krona i bronsmynt.

§ 13.

Myntstycke af guld, silfver eller brons, som blifvit vanstäldt eller genom skafning, filning, borrar, tillödning eller annan olaglig åverkan af hvad slag som helst skadadt, skall hafva förlorat sin egenskap af lagligt betalningsmedel.

§ 14.

Guldmynt upphör att vara lagligt betalningsmedel i förhållande till statens kassor, när det genom nötning förlorat mer än två procent, men till alla andra, när det förlorat mer än en half procent af den vikt, som det enligt § 4 af denna lag skall ega.

Skiljemynt upphör att vara lagligt betalningsmedel i förhållande till statens kassor, när det är så nött, att ej med säkerhet kan skönjas, huruvida det för Rikets räkning är prägladt, men till alla andra, när prägnen genom nötning blifvit otydlig.

§ 15.

Mynt, som ej längre är lagligt betalningsmedel i förhållande till hvem som helst, äfvensom silfvermynt, hvilka hålla fyra eller flere procent mindre än sin rätta vikt, må, sedan de till någon af statens kassor inkommit, ej åter af densamma sättas i omlopp.

§ 16.

I Riksbanken och dess lånekontor, samt i de kassor föröfrigt, hvilka Kongl. Maj:t bestämmer, skola skiljemynt och nötta guldmynt till invexling mottagas, och eger en hvar att i dessa kassor få hvilket som helst belopp af sådana guldmynt, som endast till statens kassor äro lagligt betalningsmedel, invexladt med lika stort belopp gångbart mynt, såsom ock att få hvilket som helst med tio Kronor delbart belopp af skiljemynt invexladt med guldmynt.

§ 17.

Hvad här ofvan i §§ 12, 13, 14, 15 och 16 stadgadt är om Rikets mynt, dess giltighet som betalningsmedel, dess invexling och utgifvande af statens kassor, skall, på sätt den mellan Sverige, Norge och Danmark den 18 December 1872 afslutade konvention förmår, äfven gälla om de i öfverensstämmelse med samma konvention för Norge och Danmark präglade mynt af guld, silfver eller brons.

De föreskrifter, hvilka för verkställighet af denna lag erfordras, meddelas uti särskild lag af samma dag.

Litt. C.

Förslag till Lag

om öfvergången till det nya myntsystemet.

§ 1.

I den mån mynt af den beskaffenhet, som genom myntlagen af denna dag föreskrifves, hinna utmyntas, skola de genom Riksbankens försorg den allmänna rörelsen tillhandahållas. Deremot skola de enligt Kongl. Förordningen den 3 Februari 1855 eller äldre författningar präglade mynt, som till Riksbanken eller dess lånekontor inflyta, i den mån, de med det nya myntet kunna ersättas, i Riksbanken qvarhållas, dock med förbehåll af den rätt emot Riksbanken, som tillkommer innehafvare af dess å silfver lydande sedlar.

§ 2.

Med upphäfvande af den enskilde personer senast genom Kongl. Förordningen den 3 Februari 1855 medgifna rätt att till myntverket inlemna silfver för utmyntning emot myntskatt, likasom ock af den dem genom Kongl. Förordningen den 31 Juli 1868 lemnade rätt att till myntverket för utmyntning af Caroliner inlemna guld, skola hädanefter för enskildes räkning vid myntverket präglas endast tjugu- och tio-kronestycken af guld.

§ 3.

Det nya myntet skall genast vara lagligt betalningsmedel i enlighet med myntlagens bestämmelser; och skall dervid, då förbindelser lydande å äldre myntsorter med nytt mynt gäldas, en krona räknas lika med En Riksdaler Riksmünt. Efter samma förhållande skola ock alla nu gällande mynt och Riksbankens å silfver lydande sedlar, så länge de fortfara att vara lagligt betalningsmedel, mottagas i betalning för belopp utfästade eller utsatta i det nya myntet.

§ 4.

Så snart ratifikationerna af den myntkonvention, som den 18 December 1872 afslutades, blifvit utvexlade, inträder den bestämmelse i kraft, på grund af hvilken de enligt samma konvention utgifna Norska och Danska mynt äro lika med de Svenska mynten lagligt betalningsmedel i Sverige.

§ 5.

Från och med den 1 Januari 1875 skola alla offentliga räkenskaper föras efter det nya myntsystemet.

§ 6.

De enligt Kongl. Förordningen den 3 Februari 1855 eller äldre författningar präglade silfvermynt skola upphöra att vara lagligt betalningsmedel, de af En Riksdaler Riksmynnts värde och deröfver från och med den 31 December 1878 och de af ringare värde från och med samma dag 1881.

I Riksbanken komma dessa mynt fortfarande att invexlas efter den i § 3 stadgade grund.

Utdrag af Protokollet öfver Finans-ärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i Stats-Rådet å Stockholms
Slott den 22 Februari 1873.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern ADLERCREUTZ,
Hans Excellens Herr Statsministern för Utrikes ärendena BJÖRNSTJERNA,
Statsråden: BREDBERG,
BERG,
Friherre LEJONHUFVUD,
WÆRN,
WENNERBERG,
BERGSTRÖM,
Friherre ALSTRÖMER och
WEIDENHIELM.

Chefen för Finans-departementet, Statsrådet Wærn, anförde i underdånighet, hurusom, sedan genom Kongl. Maj:ts nådiga stadfästelse af Riksdagens beslut angående ändring af 72 § Regeringsformen det hinder, denna § hittills ansetts utgöra för öfvergång till ett på guld grundadt myntsystem, numera upphört, till afgörande nu i ett sammanhang borde förekomma *dels* Riksdagens skrifvelse af den 7 Maj 1869 i fråga om ett nytt myntsystem, grundadt på guld, *dels* den med anledning af samma skrifvelse tillsatta komités betänkande af den 13 Augusti 1870 i hvad detsamma icke redan genom nämnda grundlagsförändring vore afgjordt, *dels* den af ledamöter från Sverige, Norge och Danmark sammansatta myntkommissionens betänkande af den 20 September 1872, med Statskontorets deröfver afgifna utlåtande af den 9 November, samt *dels* slutligen den af Departementschefen på grund af Kongl. Maj:ts nådiga uppdrag af den 26 i samma månad med ombud från Danmark och Norge under den 18 sistlidne December afslutade konvention, hvilken under Litt. A finnes detta protokoll bilagd.

Sedan Departementschefen redogjort för dessa handlingars innehåll och de uti dem förekommande särskilda förslag, yttrade han:

»Af de syftemål för den ifrågasatta myntförändringen, som Riksdagen i dess omförmälda skrivelse uppställt, har således det förstnämnda eller utjemnandet af olikheterna mellan vårt och våra närmaste grannländers myntsystem blifvit föremål för de mest omfattande gemensamma sträfvanden och från respektive regeringar rönt ett tillmötesgående, som icke lemnat något öfrigt att önska. Deremot hafva de politiska tilldragelserna på Europas fastland och de åtgärder, som af de största makter blifvit vidtagna i afseende på myntet, för en sannolikt ganska lång framtid undanskjutit möjligheten att vinna de dernäst af Riksdagen åsyftade stora fördelar, hvilka gemensamhet i myntväsende med alla andra länder skulle medföra, under det att åter det snara genomförandet af den åtgärd, hvars lämplighet slutligen af Riksdagen blifvit framhållen, antagandet af guld såsom värdemätare i stället för silfver, blifvit en påträngande nödvändighet och lyckligtvis synes kunna för oss ske utan nämnvärd uppoffring.»

»Det Tyska rikets beslut att antaga ett på guld grundadt myntsystem har med ens fört oss mycket nära intill den under de sista årtiondena förespådda förändring, genom hvilken guldet öfverallt inom den vesterländska civilisationens område skall komma att träda i silfrets ställe såsom grund för myntväsendet. Af de länder, hvilkas penningväsen hvilar på metallisk valuta, återstå numera endast Holland och de tre Nordiska rikena med myntsystem grundade ensamt på silfver, och det är efter de förändringar, som myntmetallernas värdeförhållanden numera undergått, icke sannolikt, att öfriga stater, när de en gång förskaffa sig metalliskt mynt till omsättningsmedel, skola återgå till silfret såsom myntmetall. Man torde häraf vara berättigad till den slutsatsen, att, med undantag för de jemförelsevis mindre betydande beloppen af skiljemynt, silfret hädanefter ej kommer att finna efterfrågan och användning för vår verldsdels behof af bytesmedel utan blir hänvisadt till den marknad, som för detsamma fortfarande skall stå öppen i industriens olika grenar samt i Orientens aflägsna länder. Deraf följer åter att metallens värde blifver väsentligen beroende af den vesterländska industriens behof och utjemnandet af handelsbalanserna med Indien och China, hvilka begge faktorer måste vara underkastade så hastiga och oberäkneliga vaxningar, att metallens värde icke längre kan få den fasthet, som är ett af hufvudvilkoren för dess användning till värdemätande bytesmedel. Då nu härtill kommer, att man åtminstone för den närmaste framtiden med en till visshet gränsande sannolikhet kan, på grund

af förestående demonetisering af silfret, förutse ett ej obetydligt fall i dess värde, så synes deraf ingen annan praktisk slutföljd kunna dragas än att den för oss i alla händelser oundvikliga öfvergången från silfver till guld, såsom värdemätare och grund för myntväsendet, bör ju förr dess hellre vidtagas, emedan hvarje uppskof derutinnan hotar att medföra en allt större förlust och att öka öfvergångens svårigheter, utan att bereda oss någon den ringaste fördel.»

»Utgående från denna öfvertygelse om nödvändigheten af en snar öfvergång till guld såsom grund för myntväsendet, har jag i fråga om valet af det myntsystem, som dervid borde antagas, ansett mig böra i främsta rummet afse systemets egenskap att möjliggöra en sådan snar öfvergång, och derföre ej kunnat tillstyrka Eders Kongl. Maj:t att, med hufvudsakligt afseende å andra, om än i sig sjelfva goda, dock nu underordnade myntpolitiska syften, för Riksdagen framlägga förslag till någon mera genomgripande myntförändring, hvilken sannolikt skulle synas alltför afskräckande och med hvars afböjande då äfven antagandet af guld såsom värdemätare kunde blifva till obestämd framtid uppskjutet.»

»Med återopande i öfrigt af hvad i den Nordiska myntkommissionens betänkande af den 20 September 1872 är anfördt mot anslutning vare sig till Englands, Frankrikes eller Tysklands myntsystem, anser jag mig särskildt böra framhålla, huru det Tyska myntsystemet, hvilket af de nämnda vore närmast att här komma i fråga till antagande, ovilkorligen skulle medföra en fullständig rubbning af hela vår penningaräkning från de högsta tal till de lägsta, en oupphörlig reduktion af alla våra öffliga varupriser, en omskrifning af alla våra förbindelser; samt att denna rubbning skulle beröra alla våra mest vardagliga förhållanden och besvara alla samhällsklasser men mest dem, hvilka dess möjliga fördelar minst skulle tillgodokomma, samt alltså i genomförandet blifva ytterligt svår såsom lätt inses deraf att den nya räkneenheten i bästa fall blefve lika med 88 eller 89 öre. Jag vill visserligen icke förbise de fördelar, som för vår utrikes handel kunde framgå af anslutningen till detta stora lands myntsystem, dels i upphörandet af tvånget att från ett mynt till ett annat reducera prisuppgifter, fakturor, fraktnoter, umgälder m. m. för varor, som från Tyskland köpas eller till Tyskland säljas; dels i den större enkelheten af kursberäkningar på hansestäderna eller Berlin, och det återhåll mot större kursvexlingar på dessa platser, som lättheten att från eller till Tyskland sända gängbart mynt skulle medföra; dels i bekvämligheten för svenska resande i Tyskland och för uppgörelser med tyska resande i Sverige o. s. v.; men alla dessa för-

delar äro dock endast en mycket liten del af hvad man en gång utlovade sig af ett verkligt internationelt mynts-system, eftersom ju, utom det tyska mynts-systemet, ännu bestå det franska, det engelska, det amerikanska, hvilka alla äro af största vikt för våra affärsförbindelser, att icke nämna Finlands och Rysslands, med hvilka vi alltmåra komma i beröring, eller Spaniens och Portugals m. fl. Af det sammanlagda hela utgöra de affärer, som från Sverige i tyskt mynt afslutas, endast en mindre del. Om det internationella mynts-systemet nu existerade, eller äfven om vi blott med någon säkerhet visste, att ett af de nu bestående guldmynts-systemen skulle blifva det internationella systemet, så borde fördelarna af att ansluta oss dertill tagas i det mest allvarliga betraktande, skulle dertill ock fordras en stor ansträngning, ty det mål, vi dermed vunne, vore värdt uppoffringar. Men nu kan icke om något af de bestående guldmynts-systemen sägas, att det på grund af vare sig ekonomiska eller politiska förhållanden har utsigt att blifva i full mening internationelt. Hvilket af dessa system och hvilket annat guldmynts-system vi än måtte välja, skulle vi fortfarande vara underkastade risken af att för vinnande af de med ett verkligt internationelt system förenade fördelar hafva att genomgå alla svårigheterna af en ny förändring. Det synes då vara en enkel klokhetsregel att ej för närvarande i det bestående mynts-systemet göra andra eller större rubbningar än som föranledas af den nu oundgängliga förändringen från silfver till guld, med för öfrigt blott de modifikationer i detta system, genom hvilka vi kunna vinna fullständig likhet mellan vårt och våra närmaste grannars mynt och sålunda undvika de känbara olägenheter af skilnaderna dem emellan, som så länge varit öfverklagade.»

»Under det jag sålunda i främsta rummet velat afse en med allmänhetens bekvämlighet förenlig snabb öfvergång till guld såsom värde-mätare, har det derföre syns mig synnerligen önskvärdt att vid den förestående reformen taga hänsyn till nämnda kraf på öfverensstämmelse mellan vårt mynt och grannländernas, Danmarks och Norges. Vigtigt redan ur den synpunkten, att den mellan dessa riken och vårt land särdeles lifliga gränshandeln äfvensom våra öfriga kommersiella förbindelser med dem i väsendtlig mån skulle underlättas genom enhet i myntväsendet, måste detta behof under de förhållanden, som snart komma att inträda, mer än någonsin blifva bestämmande för Sveriges myntpolitik. Ty om redan nu Sverige, genom sitt silfvermynts ojemna och ofördelaktiga förhållande till det motsvarande danska och norska myntet, varit utsatt för ej obetydliga olägenheter vid den mindre handeln i gränssorterna, så är det ögonskenligt att ett liknande förhållande

mellan de tre ländernas guldmynt skulle bereda oss ännu större för-
luster, emedan guldmynt lättare än silfvermynt utvidga sin omloppskrets,
och att Sverige derföre måste ega det största intresse af att de under
silfvermyntsystemet bestående relationer mellan mynten ej måtte bibe-
hållas vid de tre rikenas antagande af guldmyntsystem.»

»För att försäkra oss mot en sådan fara och på samma gång bereda
oss största möjliga bekvämlighet för de allt lifligare handelsförbindelserna
med dessa grannländer, hafva vi derföre varit naturligen hänvisade på
den enkla utvägen att i samråd med dem verkställa den förestående re-
formen, och har en sådan utväg varit så mycket mera tilltalande som
den mycket väl medgifvit tillbörligt afseende å den svenska allmänhetens
bekvämlighet och till och med under nu inträffade omständigheter icke
af oss synes kräfva någon den ringaste nämnvärda uppoffring i detta
hänseende.»

»Den uppfattning af frågans ställning, för hvilken jag härmed i
korthet redogjort, har redan tillvunnit sig Eders Kongl. Maj:ts Nådiga bi-
fall, då Eders Kongl. Maj:t gifvit mig nådigt uppdrag att med utnämnde
fullmäktige för Norge och för Danmark afsluta den konvention om anta-
gande af ett för de tre rikena gemensamt på guld grundadt mynt-
system, för hvars innehåll jag nyss redogjort.»

»De förbindelser, som denna konvention ålägger Sverige, äro, utom
skyldigheten att under tio år ej ensidigt vidtaga förändringar i det an-
tagna myntsystemet och att inom de i konventionen fastställda rymliga
tidsgränser verkställa sjelfva öfvergången, samt förpligtelsen att såsom
lagligt betalningsmedel erkänna de efter konventionens bestämmelser för
Norge och Danmark präglade mynt, inga andra än de, som helt natur-
ligt framgå af statens ansvarighet för de under dess höghetsrätt präg-
lade myntstycken. Då Danmark och Norge iklädt sig motsvarande för
handeln och samfärdseln gynsamma förpligtelser, kunna häraf endast
fördelar för alla tre länderna uppstå, och jag får derföre nu under
åberopande af ofvan anförda skäl hemställa, att Eders Kongl. Maj:t täcktes
begära Riksdagens samtycke till den under den adertonde sistlidne De-
cember med Norge och Danmark afslutade konvention samt till ett i
öfverensstämmelse dermed uppgjort förslag till Lag om rikets mynt,
hvilket jag nu anhåller att få i underdånighet föredraga.»

Sedan Departementschefen härefter uppläst det lagförslag, som
under Litt. B. finnes i detta protokoll bilagdt och dervid anmärkt,
att anledningen hvarföre ej Artikel XV af myntkonventionen blifvit
i myntlagsförslaget intagen vore den, att de i nämnda artikel stad-

gade bestämmelser innefattades i redan gällande lag, yttrade Departementschefen vidare:

»I ordningen följer nu att angifva huru öfvergången från det gamla till det nya myntssystemet skall ske och då i främsta rummet huru värdeförhållandet mellan det gamla och det nya myntet bör bestämmas.»

»Man har visserligen velat ifrågasätta, huruvida öfverhufvud någon dylik af lagen fastställd relation mellan gammalt och nytt mynt vore behöflig och dervid åberopat, att hvarje förbindelse alltid skulle infrias efter sin lydelse, förbindelse lydande å silfver således alltid rätteligen med silfvermynt eller ock med den i detta silfvermynt innehållna kvantitet fint silfver. I enlighet med hvad Svenska myntkomitén i sitt betänkande vidlyftigt anfört, anser jag dock denna åsigt grundad på en oriktig uppfattning af dylika förbindelsers betydelse. Ett löfte om betalning i mynt kan ej infrias genom betalning af omyntad metall eller af präglade metallstycken, som ej längre äro mynt, utan måste fullgöras i det mynt som vid betalningstiden är lagligt betalningsmedel. En konverteringsgrund måste därför ovilkorligen af staten fastställas mellan nytt och gammalt mynt och fråga kan blott uppstå, huruvida denna grund bör fastställas en gång för alla, eller om den, i vissa fall, bör lämpas efter successiva förändringar i metallvärdena. Denna senare åsigt, som af Svenska myntkomiténs majoritet utförligen är motiverad, synes mig dock icke fästa tillbörligt afseende å de öfvervinnerliga praktiska svårigheter, som skulle af en konvertering med rörlig upp- eller afgäld uppstå inom alla affärsförhållanden, och kan jag ej annat finna än att den hänsyn till det allmänna bästa, som å så många andra områden gifver tillräcklig rättsgrund för modifikation af individuella rättsanspråk, äfven här berättigar staten att vid sjelfva öfvergångstillfället fastställa en för all framtid gällande konverteringskurs. Frågan blir då allenast huru en sådan rätteligen är att bestämma. Då det nya myntssystemet är grundadt på guld och det gamla på silfver, så är naturligtvis förhållandet mellan hvarderas myntenheter att hänföra till värdeförhållandet mellan de begge metallerna. Då åter detta förhållande alltid varit och säkerligen alltid kommer att blifva underkastadt ganska stora vexlingar, så är det klart, att ingen absolut säker grund kan vinnas för en dylik konvertering och att frågan således icke kan afgöras såsom en ren rättsfråga. Det kan icke ådagaläggas, att silfverpriset i dag skall vara en rättvisare konverteringsgrund än silfverpriset för i morgon eller i går, emedan de alla ju varit eller äro underkastade inflytanden af rena tillfälligheter, och man bör derföre, för att utjemna tillfälligheternas inflytande, antaga medelpriset för en viss förfluten tidsrymd, men om denna under en allt större förändring af silfverpriset tages lång, utsätter man sig för att just

derigenom aflägsna sig från det, hvarpå det här egentligen bör ankomma, eller medelpriset under den omedelbart förestående öfvergångstiden från det ena myntsytstemet till det andra.»

»Enligt mitt förmenande är det medelpriset för en kortare, nyss förfluten tidsperiod, som med största sannolikhet kan anses angifva medelpriset för den närmast kommande tid, under hvilken flertalet af i det gamla myntsytstemet ingångna affärer komma att under inflytande af förändringen uppgöras eller afvecklas; och då medelpriset å silfver i London, som är den hufvudsakligaste marknaden för denna metall, under de tre sistförflutna månaderna varit fyra shillings $11\frac{11}{16}$ pence per oz, eller utvisat ett värdeförhållande mellan guld och silfver af 1 till helt nära 15.80 så hemställer jag, det Eders Kongl. Maj:t ville, i närmast möjliga öfverensstämmelse dermed, föreslå Riksdagen att bestämma värdet af en krona till likhet med det af en riksdaler riksmünt, d. v. s. efter ett värdeförhållande mellan guld och silfver af 1: 15.81.»

»Deraf följer då ock att under den tid, de båda myntsytstemena oundvikligen måste existera jemte hvarandra, d. v. s. innan de gamla mynten kunna indragas, en Riksdaler Riksmünt skall vid betalning af belopp, utsatta i det nya myntet; anses vara lika med en krona.»

»Egentligen sker öfvergången från det hittills varande till det nya myntsytstemet derigenom att den för enskilda medgifna rätt att vid myntverket få inlemna silfver till utmyntning likasom att i Riksbanken mot godtgörelse uttaga silfver upphäfves, och att, i stället för dessa medgifvanden, myntverket endast mottager guld till utmyntning af 20- och 10 kronestycken samt Riksbanken tillhandahåller allmänheten, förutom nödigt skiljemünt, endast guld.»

»Emot den uttryckliga lydelsen af riksbankens nu utelöpande sedlar anser jag dock så mycket mindre skäl att göra någon ändring i nu gällande bestämmelser för deras inlösning, som någon sådan förändring ej synes mig vara af något behof påkallad. Erfarenheten har nemligen visat att riksbankens sedlar i allmänhet så skyndsamt återgå till densamma, att, om blott Riksdagen vill meddela bankofullmäktige den föreskrift, att snarast möjligen indraga och med andra ersätta dess nu till inlösning med silfver förbindande sedlar, så kan af nämnda förbindelses fortvaro för de sedlar, som kvarhållas i rörelsen, ingen annan olägenhet uppstå, än att riksbanken måste i sina förråd behålla det belopp myntadt tolflödigt silfver, som för en framdeles skeende inlösning kan erfordras; börande naturligen vid bestämmande af detta belopp ihågkommas, att enligt konventionen ingen utmyntning, grundad på nu gällande myntlagar, må efter utgången af år 1874 ega rum.»

»Deremot torde i öfvergångslagen böra intagas en bestämmelse,

hvarigenom rättigheten att till myntverket för utmyntning inlemna silfver likasom att låta utmynta caroliner med lagens antagande upphäfves.»

»Naturligen påskyndas öfvergången i den mån de nya mynten kunna i allmänna rörelsen undantränga de gamla och jag anhåller derföre att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen, att dessa mynt skola genast vara lagligt betalningsmedel och att de genom riksbankens försorg skola, i den mån de hinna utmyntas, allmänheten tillhandahållas, hvar emot, utom i förenämnda fall, då den rätt till silfveruttagning, som banksedlarne medföra, utöfvas, det gamla myntet bör i riksbanken qvarhållas.»

»Har man på detta sätt gjort hvad göras kan för en snar öfvergång, så synes mig deremot intet skäl att för innehafvarne af de äldre mynt, som det oaktadt i den allmänna rörelsen qvarblifva, föranleda olägenheten af ett tidigare upphörande af dessa mynts egenskap att vara lagligt betalningsmedel, än hvad konventionen för ett slutligt fullständigt genomförande af förändringen bestämmer. Att de äfven, sedan de upphört att vara lagligt betalningsmedel, skola af riksbanken inlösas, är i full öfverensstämmelse med det nu för en lång tid af Sverige följda förfarande vid indragning af föråldrade myntslag eller sedlar, och torde, till förekommande af oro i detta hänseende, en bestämmelse derom böra i öfvergångslagen intagas.»

»För inträdande i gällande kraft af konventionens bestämmelse om det Norska och Danska myntets likhet såsom lagligt betalningsmedel med det Svenska, torde den dag, då ratifikationen af konventionen utvexlas, vara den rätta; och då en del af statsregleringen för nästkommande år redan blifvit af Riksdagen i riksdaler beslutad, synes rätta tidpunkten för det nya systemets införande i de allmänna räkenskaperna vara början af den statsregleringsperiod, som näst efter den, för hvilken statsregleringen nu är under uppgörning, infaller, d. v. s. den 1 Januari 1875.»

»Jag tillstyrker derföre att Eders Kongl. Maj:t ville föreslå Riksdagen antagande af ett härmed öfverensstämmande förslag till lag om öfvergången till det nya myntsystemet.»

Sedan Departementschefen härefter uppläst detta förslag, sådant det under Litt. C finnes detta protokoll bilagdt blef hvad Departementschefen sålunda yttrat och hemställt, efter tillstyrkande af Statsrådets öfriga ledamöter, af Hans Maj:t Konungen till alla delar i nåder gilladt och bifallet.

Ex protocollo

C. A. Titz.

Utdrag af Protokollet öfver Finans-ärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i Stats-Rådet å Stockholms
Slott den 28 Februari 1873.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern ADLERCREUTZ,
Hans Excellens Herr Statsministern för Utrikes ärendena BJÖRNSTJERNA,
Statsråden: BREDBERG,
BERG,
Friherre LEIJONHUFVUD,
WÆRN,
WENNERBERG,
BERGSTRÖM,
Friherre ALSTRÖMER och
WEIDENHIELM.

Departements-chefen uppläste härefter till justering ett, i öfverens-
stämmelse med Kongl. Maj:ts den 22 i denna månad fattade beslut,
uppsatt förslag till Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, om
antagande af ett nytt myntsystem.

Uppå Stats-Rådets underdåniga tillstyrkande beha-
gade Hans Maj:t Konungen i nåder gilla berörda för-
slag, sådant det finnes detta protokoll bilagdt; och
skulle i enlighet med samma förslag nådig Proposi-
tion till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo
Axel Ädelgren.